

การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1
Teacher's Teamwork Of Schools Under The Bangkok Secondary Education
Service Area Office, Region 1

ภานุวัต รักฝั่ง¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : April 22, 2023

Revised : May 3, 2023

Accepted : May 22, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) แนวทางการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 207 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติลำดับสูงสุด คือ ด้านความไว้วางใจ รองลงมาด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และสัมพันธ์ภาพที่ดีภายนอก ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม และด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีพหุแนวทาง ประกอบด้วย (1) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทีมงานสู่การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข (2) โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันภายใต้ความขัดแย้งในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ (3) โครงการอบรมการสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยทัศนคติเชิงบวก

คำสำคัญ : การทำงานเป็นทีม, โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) Teacher's teamwork of schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office Region 1 2) The approaches to teacher's teamwork of schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office Region 1. The sample used in the research was 207 teachers in schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office Region 1. The research tools were questionnaires and expert interviews. Data analysis was performed using a computer program. Percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.)

The research results found that 1) Teacher's teamwork of schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office Region 1 Overall, there is a high level of compliance. When considering each aspect, it was found that There is an average level in all aspects at a high level. The areas with the highest level of practice are Trust aspect Second in creating a good atmosphere in the team. Creative communication and good external relationships Target setting In terms of determining duties and responsibilities In performing the appropriate role of leader or follower and cooperation and participation, respectively. Trust aspect Second in creating a good atmosphere in the team. Creative communication and good external relationships Target setting In terms of determining duties and responsibilities In performing the appropriate role of leader or follower and cooperation and participation, respectively. 2) Guidelines for development from interviews with experts which has many approaches let's synthesize and write a project to present to school administrators. To consider and use in the annual organizational development plan. (1) Workshop project to develop teams to work together happily. (2) Training project to promote creative working skills under conflict in organizations. (3) Training project to create motivation to work with a positive attitude.

Keywords : Teamwork, Schools under the Bangkok Secondary Education Service Area Office Region 1

บทนำ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ด้านความมั่นคงได้กำหนดการพัฒนาคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยมีแนวทางการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีสมวัยทุกด้าน มีการปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ปรับบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ประกอบกับในปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อโลกเป็นอย่างมาก ผลกระทบทางลบจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตลดลง สูญเสียการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจนที่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพโดยมีรายได้รายวัน ต้องตกงาน สูญเสียรายได้ ทำให้นักเรียนบางส่วนต้องหลุดออกจากระบบการศึกษา ทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากทุกภาคส่วน เกิดการทำงานเป็นทีม เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, น.7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม สถานศึกษาต้องมีการประสานความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาในการดำเนินงาน รวมถึงต้องมีการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามกรอบแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่ให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ โดยดำเนินงานภายใต้ต้นนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566 ที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 การทำงานเป็นทีมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการทำงานเป็นทีมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของความสำเร็จในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาบริบทการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 พบว่าการทำงานของครูในบทบาทหน้าที่ต่างๆ ยังขาดความสมดุล ขาดการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ขาดการเปิดเผยและการเผชิญหน้าต่อกันในการทำงานจึงทำให้ขาดการสนับสนุนและขาดการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้ขาดความร่วมมือ จึงเกิดความขัดแย้งกันในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าขาดด้านกระบวนการในการทำงานที่ถูกต้อง ทำให้ขาดภาวะผู้นำและขาดการตรวจสอบทบทวนการทำงานของแต่ละคน จึงทำให้ขาดการพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังขาดการทำงานที่มีความสัมพันธ์ต่อกันและขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีในการปฏิบัติงาน จากปัญหาที่พบทำให้ผู้วิจัยสนใจปัญหาที่เกิดขึ้น จึงศึกษาค้นคว้าหาแนวทางที่จะแก้ปัญหา จนพบแนวคิดการทำงานเป็นทีมของวูดค็อก (Mike Woodcock, 1989, p. 75-116) ที่ผู้วิจัยมองว่าสามารถนำแนวคิดมาศึกษาและแก้ปัญหาได้ อันจะเป็นแนวทางหลักที่จะส่งเสริมการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลของการทำงานสูงสุด และพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการทำงานเป็นทีมของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

สมมุติฐานการวิจัย

1. การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำนวน 11 โรงเรียน โดยมีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 627 คน ใช้วิธีกำหนดขนาดของประชากร ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 234 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวที่ศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีมของครูตามแนวคิดของวูดค็อก (Mike Woodcock, 1989, p. 75-116) ประกอบด้วย 7 ตัวแปรดังนี้ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมาย 2) ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม 3) ด้านการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม 4) ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และสัมพันธ์ภาพที่ดีภายนอก 5) ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม 6) ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ 7) ด้านความไว้วางใจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

4.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามากำหนด กระทั่งคำถามเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาแล้วนำเสนอ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผ่านการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาโดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.972 และจัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง

4.2 แบบสัมภาษณ์

สร้างแบบสัมภาษณ์โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครู 7 ด้าน ตามแนวคิดของวูดค็อก (Woodcock) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในผลการสัมภาษณ์แต่ละประเด็นมาสรุปผลแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานวิชาการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เพื่อทำ หนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียน ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จำนวน 11 โรงเรียน

5.2 ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะศิลปศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ผ่านระบบหนังสือนำส่ง

5.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) จำนวน 234 ชุด

5.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน โดยมีแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 207 ชุด คิด เป็นร้อยละ 88.46

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไป เทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของเบสท์ นำมาวิเคราะห์การทำงานเป็นทีมของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการกำหนดเป้าหมาย	4.23	0.66	มาก	4
2. ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม	4.12	0.64	มาก	7
3. ด้านการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม	4.18	0.63	มาก	6
4. ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และสัมพันธภาพที่ดีภายนอก	4.27	0.66	มาก	3
5. ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม	4.29	0.71	มาก	2
6. ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ	4.22	0.81	มาก	5
7. ด้านความไว้วางใจ	4.33	0.68	มาก	1
รวม	4.23	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.71) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.66)

จากการวิเคราะห์แนวทางการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่าประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกัน 3 คน ดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมาย 1) ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานของโรงเรียนอย่างทั่วถึง 2) ผู้บริหารกำหนดให้ครูทำงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม 1) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน 2) ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน ด้านการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม 1) ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ 2) ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับ 3) ผู้บริหารไม่ยึดถือผลประโยชน์ของราชการมาเป็นของตนเอง 4) ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นและความเสียสละในการทำงาน ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และสัมพันธภาพที่ดีภายนอก 1) ครูในโรงเรียนมีช่องทางการติดต่อสื่อสารกันอย่างอิสระ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม 1) ครูในโรงเรียนมีน้ำใจต่อกันไม่แบ่งแยกกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสนับสนุนกัน ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ 1) ผู้บริหารผสมผสานการทำงาน โดยใช้ความแตกต่างของครู ครูที่มีทักษะความรู้ความสามารถต่างกัน สามารถทำงานร่วมกันได้ ด้านความไว้วางใจ 1) ครูในโรงเรียนมีความไว้วางใจกัน และทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข 2) ครูในโรงเรียนเต็มใจสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่เสมอ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

- การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความไว้วางใจ รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม
- แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1 จากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครู ได้ 12 โครงการ คือ 1) โครงการอบรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 1 ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานของโรงเรียนอย่างทั่วถึง 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามุ่งสู่แนวทางการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 4 ผู้บริหารกำหนดให้ครูทำงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ 3) โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 7 ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน 4) โครงการส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวทาง 3R8C สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 8 ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ 5) โครงการอบรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และความเข้มแข็งภายในองค์กร สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 9 ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่พึ่งผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่พึ่งให้กับครูได้ 6) โครงการอบรมการเสริมสร้างจรรยาบรรณที่ดีสู่การเป็นครูมืออาชีพ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 10 ผู้บริหารไม่ยึดถือผลประโยชน์ของราชการมาเป็นของตนเอง 7) โครงการอบรมบทบาทหน้าที่ของจิตอาสา และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 11 ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นและความเสียสละในการทำงาน 8) โครงการอบรมการใช้สื่อออนไลน์ และการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 14 ครูในโรงเรียนมีช่องทางการติดต่อสื่อสารกันอย่างอิสระ 9) โครงการอบรมการสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยทัศนคติเชิงบวก สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 15 ครูในโรงเรียนมีน้ำใจต่อกันไม่แบ่งแยกกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสนับสนุนกัน 10) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 16 ผู้บริหารผสมผสานการทำงาน โดยใช้ความแตกต่างของครู ครูที่มีทักษะความรู้ความสามารถต่างกัน สามารถทำงานร่วมกันได้ 11) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทีมงานสู่การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 17 ครูในโรงเรียนมีความไว้วางใจกัน และทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข 12) โครงการจิตอาสาพัฒนาเพื่อนครู : เพื่อนช่วยเพื่อน สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 18 ครูในโรงเรียนเต็มใจสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่เสมอ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความไว้วางใจ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในทีม ด้านการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และสัมพันธ์ภาพที่ดีภายนอก ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม ด้านการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารในโรงเรียนและครูรู้จักบทบาทของผู้นำและผู้ตาม ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารและครูมีช่องทางติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจในการทำงาน ทุกคนจึงรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำเทียน เผ่าอาจ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะส่งผลดีต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนให้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร แสนพลเมือง ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒนา (ทวีพัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมด้านบทบาทต่าง ๆ ที่สมดุล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีแนวทางในการพัฒนาหลายแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีพหุแนวทาง จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน มาสังเคราะห์ได้ 12 แนวทาง และนำมาสังเคราะห์เป็นโครงการดังนี้ 1) โครงการอบรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 1 ผู้บริหารแจ้งให้ครูทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานของโรงเรียนอย่างทั่วถึง 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามุ่งสู่แนวทางการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 4 ผู้บริหารกำหนดให้ครูทำงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ 3) โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 7 ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน 4) โครงการส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวทาง 3R8C สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 8 ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ 5) โครงการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และความเข้มแข็งภายในองค์กร สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 9 ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่พึ่งที่ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่พึ่งให้กับครูได้ 6) โครงการอบรมการเสริมสร้างจรรยาบรรณที่ดีสู่การเป็นครูมืออาชีพ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 10 ผู้บริหารไม่ยึดถือผลประโยชน์ของราชการมาเป็นของตนเอง 7) โครงการอบรมบทบาทหน้าที่ของจิตอาสา และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 11 ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นและความเสียสละในการทำงาน 8) โครงการอบรมการใช้สื่อออนไลน์ และการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 14 ครูในโรงเรียนมีช่องทางการติดต่อสื่อสารกันอย่างอิสระ 9) โครงการอบรมการสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยทัศนคติเชิงบวก สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 15 ครูในโรงเรียนมีน้ำใจต่อกันไม่แบ่งแยกกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสนับสนุนกัน 10) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 16 ผู้บริหารผสมผสานการทำงาน โดยใช้ความแตกต่างของครู ครูที่มีทักษะความรู้ความสามารถต่างกัน สามารถทำงานร่วมกันได้ 11) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทีมงานสู่การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 17 ครูในโรงเรียนมีความไว้วางใจกัน และทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข 12) โครงการจิตอาสาพัฒนาเพื่อนครู : เพื่อนช่วยเพื่อน สังเคราะห์จากแนวทางพัฒนา ข้อที่ 18 ครูในโรงเรียนเต็มใจสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีพหุแนวทาง มาสังเคราะห์และนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพิจารณาและนำไปใช้ในแผนพัฒนาองค์กรประจำปีต่อไป ได้แก่ 1) ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทีมงานสู่การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข 2) ควรส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันภายใต้ความขัดแย้งในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ 3) ควรมีการอบรมการสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยทัศนคติเชิงบวก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. ควรมีการวิจัยปัญหาที่สัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

รายการอ้างอิง

- เบญจพร แสนพลเมือง. (2561). **การทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (ทวิวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พลอยอำพิน มาพิจาร. (2559). **การทำงานเป็นทีมของกลุ่มโรงเรียนสุวรรณสาธุกิจ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพโรจน์ บาลัน. (ม.ป.ป.). **ทักษะการบริหารทีม LEADING TEAMS**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2559). **ทีมงาน (Teamwork) : พลังที่สร้างความสำเร็จ**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2565). **ประกาศนโยบายและ จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประจำปี งบประมาณ 2566**. ค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.sesao1.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา**. ค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2565. จาก <https://nsdc.go.th>
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement. Vol.30 (No.3) : 607-610.
- Woodcock, M. (1989). **Team development manual (2nd ed.)**. Worcester : Great Britain by Billing & Son.